

Vinterfåglar Inpå Knuten

FÅGELBORDSRÄKNINGEN 28–31 JANUARI 2011

Tack för din
medverkan!

Domherren gladde vid många fågelmatningar

resultatet av Vinterfåglar Inpå Knuten 28–31 januari 2011

FOTON: P-G BENTZ

Talgoxen sitter kvar i orubbat bo som kung av de svenska fågelmatningarna. Men talgoxen får ursäkta. Den fågel som mer än andra förknippas med fågelmatning i Sverige är domherren. Det är domherren vi sett på julkort sedan vi var barn, och det är ofta den som pryder förpackningar med fågelfrö respektive reklam för fröautomater och andra fågelmatningsprodukter.

Samtidigt har domherren under flera av de senaste åren varit mycket fåtalig vid många av landets fågelmatningar. Norr om Mälardalen har den visserligen ofta varit talrik, men söder därom har den snarare lyst med sin frånvaro.

Detta har märkts i många av de kommentarer vi fått från fågelmatare i samband med *Vinterfåglar Inpå Knuten*, till exempel: "Jag gläds mycket åt fåglarna utanför fönstret, men jag saknar domherren. Vart har den tagit vägen? Den kom alltid fram till fågelbordet förr."

Koltrasten (hanne t.v. och hona t.h.) minskade kraftigt i antal.

Totalt sett var det i det närmaste lika många rapportörer som bidrog med uppgifter i år som i fjol. Vi räknar med ca 19 450 i år jämfört med ca 19 500 förra året. Att vi skriver "ca" beror på att det förekommer dubbla rapporter och att det ibland kan vara svårt att avgöra detta.

Ser vi till 30-i-topp-listan på nästa sida kan vi konstatera att 20 arter minskade i antal (räknat per rapport) jämfört med förra året, medan 10 arter ökade. De största rasen råkade bergfinken, sidensvansen, stenknäcken, koltrasten och bofinken ut för. Dessa fem arter kan delas in i två grupper utifrån deras föda: bokollon (bergfink, stenknäck och bofink) respektive bär. Såväl bokollon som bär fanns i stora mängder vintern 2009/2010, medan de närmast lyste med sin frånvaro 2010/2011.

Förutom domherren ökade stjärtmes, nötskrika och gråsisika ganska kraftigt. Den sistnämnda varierar mycket från år till år (till stor del i takt med frösättningen hos björk), medan nötskrikans ökning nog kan kopplas till att det hösten 2010 var gott om ekollon i syd- och mellansvenska skogar. I slutet av januari var dessa ollon gömda under ett tjockt lager snö, vilket fick många nötskrikor att söka upp fågelmatningar.

Något liknande samband finns inte hos stjärtmesen. Där verkar det snarare handla om att arten som sådan i allt större omfattning upptäckt fågelmatningar, framför allt talgbollar, som en viktig födokälla vintertid. Går vi 20 år tillbaka i tiden, var det mycket ovanligt med stjärtmesar vid fågelmatningar.

Domherren uppträdde talrikt vid många fågelmatningar.

Domherren har som sagt varit fåtalig i södra Sverige, där en majoritet av fågelmatarna bor. Så var det under den allra första *Vinterfåglar Inpå Knuten* 2006, liksom under 2007, 2008, 2009 och 2010. Men så i år, 2011, bröts mönstret. Plötsligt fanns det domherrarna vid fågelmatningarna även i Sydsverige. Det handlade inte heller om enstaka fåglar utan oftast om flockar på kanske ett tiotal.

Reaktionerna lät inte vänta på sig. Många hörde av sig och berättade om domherrarna, och det framgick med önskvärd tydlighet att de verkligen är populära fåglar.

Varifrån kom då alla dessa domherrarna? Delvis handlade det nog om fåglar från svenska skogar som hade svårt att hitta mera naturliga föda, bl.a. ask- och lönnfrön. Men sannolikt fick vi också ett inflöde från öster, dvs. av finska och ryska domherrarna.

Stjärtmesen, en vacker fågel som numera upptäckt fågelborden.

30-i-topp-listan (förra årets placering inom parentes)

	Antal	Procentuell förändring per rapport jfrt med 2010
1. Talgoxe (1)	147 493	- 1
2. Pilfink (3)	102 482	- 1
3. Blåmes (4)	95 683	- 4
4. Gulsparv (5)	80 532	- 8
5. Grönfink (7)	69 073	+ 1
6. Domherre (8)	63 932	+ 29
7. Skata (9)	46 193	+ 4
8. Koltrast (6)	34 462	- 55
9. Kaja (12)	31 819	- 5
10. Gråsparv (13)	29 470	- 7
11. Gråsiska (17)	27 664	+ 71
12. Nötväcka (14)	24 044	+ 2
13. Nötskrika (16)	23 058	+ 18
14. Entita (19)	15 442	- 3
15. Större hackspett (21)	13 658	+ 11
16. Kråka (20)	12 754	- 3
17. Stjærtmes (25)	11 477	+ 24
18. Talltita (23)	11 171	+ 11
19. Sidensvans (10)	11 104	- 74
20. Bofink (15)	10 311	- 55
21. Bergfink (2)	9 103	- 92
22. Grönsiska (18)	7 537	- 53
23. Steglits (28)	7 051	- 12
24. Svartmes (26)	6 870	- 18
25. Tamduva (29)	5 630	- 9
26. Ringduva (24)	5 308	- 43
27. Stenknäck (22)	5 100	- 58
28. Rödhake (27)	4 971	- 40
29. Fasan (32)	4 190	+ 15
30. Råka (31)	3 718	- 8

Det händer mycket i år

Ett av årets största evenemang när det gäller fåglar är *Falsterbo Bird Show*, en fågelmässa som äger rum 2-4 september på rytarstadion i Falsterbo (med rovfågelsträcket rakt ovanför!).

Men det händer mycket mer än så. Bl.a. är det "Fågelturnskampen" 7 maj, en tävling mellan Finland och Sverige. Håll utkik i pressen efter annonser och sök gärna upp närmaste fågelklubb. Deras program innehåller mycket spännande.

Bli medlem i SOF!

Vill du lära dig mera om fåglar och samtidigt stödja arbetet med fågelskydd i Sverige och utlandet? Bli då medlem i Sveriges Ornitologiska Förening! Medlemskap kostar 200:-/år och då får man fyra nummer av vår tidning *Fågelvännen*. I *Fågelvännen* hittar du intressant läsning om fågelmatning, holkbygge, trädgårdsfåglar, fågelflyttning samt fotoreportage och mycket mer. Tidningen riktar sig främst till dig som är intresserad av fåglarna i vår närhet.

I SOF:s butik Naturbokhandeln på Öland har du som medlem specialpris på ett urval av sortimentet och får dessutom nya erbjudanden varje månad. Vill du ha mer information om medlemskap? Ring medlemservice, tel: 0485-44440!

PlusGiro

Meddelande till betalningsmottagaren

Jag vill bli medlem i SOF och få tidskriften *Fågelvännen* fyra gånger om året för 200 kr.

INBETALNING/GIRERING B

Kod 1

Till PlusGirokonto
19 94 99-5

Betalningsmottagare (endast namn)

**Sveriges Ornitologiska
Förening**

Avsändare (namn och postadress)

MEDELLENDE KAN INTE LÄMNAS PÅ BAKSIDAN

Svenska kronor

öre

Från PlusGiro/personkonto (vid girering)

200.00

#

#

1994995#06#

Priser

Vi har lottat ut fina priser bland deltagarna i *Vinterfåglar in på knuten*. Priserna kommer från Naturbokhandeln.

Kikare Swift Reliant 8x42

XX

Börja skåda fågel

av *Eva Stenvång Lindqvist & Gigi Sahlstrand*

XX

XX

Holkdiv av Niklas Aronsson

XX

XX

Omslagsbild: Domherren, den mest typiska av svenska fågelbordsfåglar uppträdde änrligen talrikt i större delen av Sverige. FOTO: P-G BENTZ

Börja skåda fågel (Stenvång Lindqvist & Sahlstrand) – 298 kr

Äntligen finns en svensk bok som ger en bra introduktion till fågel-skådandets alla nöjen. Därtill med massor av härliga bilder!

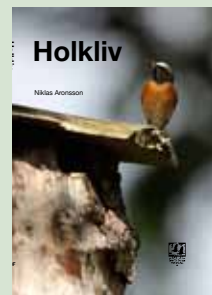
Mata fåglar

Mata Fåglar (Aronsson) – 178 kr

Härlig bok för alla fågelmatare! Vad ska man mata med, när, vilka fåglar kommer till fågelbordet, smittospridning m.m. Här kan alla med intresse av fågelmatning hitta massor med intressant fakta!

Holkdiv (Aronsson) – 238 kr

Svensk bok som omfamnar alla aspekter på fågelholkar. Kika in och se våra vanligaste fåglars vardagsbestyr. Omfattar även historik, myter och mycket annat.

SWIFT Reliant 8x42 – 1 590 kr

Utmärkt lågpriskikare för fågelstudier. Bäst i test i sin prisklass i England 2008. Skruvmusslor, gummerad, vattentät & låg vikt är kännetecknande.

www.naturbokhandeln.se

Tel: 0485-44440, e-post: order@naturbokhandeln.se